

DISCURS 25 ANIVERSARI REFERÈNDUM D'APROVACIÓ DE L'ESTATUT (1979-2004)

Palau de la Generalitat (Barcelona) – 27 d'octubre de 2004

Avui celebrem que fa 25 anys, el poble de Catalunya va poder **expressar la seva voluntat** lliurement, en referèndum, per tal d'avançar en la **recuperació de l'autogovern**, després de gairebé 40 anys de foscor de Dictadura.

Una recuperació d'autogovern que **no fou complerta**, i que avui encara **no ho és**. Però sens dubte aquell fou un gran **pas endavant**, que marcava el final d'una època, que reflectia l'abisme entre una societat sotmesa a un Dictador, i una societat que podia començar a decidir per sí mateixa.

El referèndum de l'Estatut era doncs el **símbol**, d'un final, i sobretot, d'un principi, en tant que exercici profund de democràcia i de reafirmació nacional, en el que participar-hi esdevingué gairebé un deure patriòtic.

Tanmateix, aquella consulta, **no fou només un fet simbòlic**, ple de **significació**. Era un **acte** de participació democràtica amb **conseqüències clares i directes**.

Comportava donar validesa al text que amb gran **responsabilitat**, però amb molts **condicionants**, havia elaborat la **Comissió dels 20**, a la qual també cal felicitar avui, i permetin-me que, com a President del Parlament de Catalunya, ho faci amb tota solemnitat.

Aquell text obria les portes a la **reconstrucció de Catalunya**, permetia recuperar **porcions d'autogovern, porcions de llibertat**.

Fou doncs un punt i apart, que ajudà a consolidar una democràcia que pels més joves és quelcom normal, però que pels que vam viure en una Dictadura que perseguia la nostra llengua, que prohibia les nostres llibertats més fonamentals, nosaltres sabem que no ho és, i que per tant no hem de deixar de valorar i celebrar aquesta **normalitat democràtica**.

Permetin-me un breu comentari al respecte. El Parlament de Catalunya ha rebut durant l'any **2004**, fins a dia d'avui, **34.919 visites**, la majoria d'elles d'escoles, de noies i nois que ja han nascut en democràcia.

Visiten la nostra cambra legislativa, els mostrem l'hemicicle, i quan puc, quan les obligacions del càrrec no m'ho impedeixen, procuro anar a rebre'ls, adreçar-me a ells, que s'asseuen allà on normalment hi ha les nostres diputades i diputats, i acostumo a fer-los sempre la mateixa reflexió:

«QUAN JO TENIA LA VOSTRA EDAT NO PODIA VISITAR EL MEU PARLAMENT, PERQUÈ AQUESTA SALA ON SOU ARA VOSALTRES ASSEGUTS ESTAVA TAPIADA, NO S'HI PODIA ENTRAR. **EL PARLAMENT NO EXISTIA**, PERÒ ÉS QUE, A MÉS A MÉS, QUAN JO TENIA LA VOSTRA EDAT, I NO FA TANTS ANYS, JO NO PODIA PARLAR EN CATALÀ, **NO PODIA ESTUDIAR EN CATALÀ**, QUE ÉS LA MEVA LLENGUA, QUE ÉS LA LLENGUA QUE PARLÀVEM A CASA. LA **LLENGUA** QUE VOSALTRES ESTUDIEU I QUE FEU SERVIR NORMALMENT LLAVORS **ESTAVA PROHIBIDA**.»

Avui doncs, celebrem:

- el que aquell referèndum va suposar (el canvi en el passat),
- el que ens ha permès (la realitat present),
- i la possibilitat que ara tenim d'aprofitar aquell pas per a fer-ne un altre endavant (el futur – el nou Estatut)

Ens complau a totes i tos els catalans poder celebrar aquests 25 anys, però **el món ha canviat molt, Catalunya també**, i ara és moment d'un **nou Estatut d'Autonomia**, que evidentment, requerirà una resposta ciutadana tant o més positiva que la de fa 25 anys.

Fa 25 anys els **condicionants** eren molts a l'hora de plantejar la **relació de Catalunya amb l'Estat**. I ni tan sols podíem plantejar la **relació amb la UE**, perquè no existia. Fa 25 anys la Unió Europea, la moneda única, l'eliminació de fronteres interiors, només eren utopies, com a molt, projectes, i existia una CEE de la qual l'Estat Espanyol ni tan sols formava part; i les **noves tecnologies** encara no havien possibilitat la **globalització** ni les transformacions productives i socials que han tingut lloc els darrers anys.

Ara toca fer **canvis institucionals i administratius**, per **adaptar el país a la nova realitat**. Les institucions, les normes, les lleis, estan al servei dels pobles, de les persones, i no a la inversa. Els Estats, les diferents administracions, no són creacions divines, sinó creacions del poble, i per tant han de ser útils, eficients, o del contrari perden tota legitimitat envers ell.

Ara es torn doncs de dibuixar, de dissenyar els **instruments** polítics i institucionals per a la nova realitat, per al futur, **fins que calgui tornar a canviar-los.**

Els ponents d'aquest futur, els ponents del nou Estatut, estan treballant molt al **Parlament de Catalunya**, cercant un text que ha de saber combinar **ambició i consens**, sense renunciar a cap dels dos elements. Ambició i consens **no són incompatibles**, menys encara quan, com en aquest cas, es tracta d'una **ambició de país, compartida** arreu del nostre territori.

Totes i tots els ponents són conscients que tenen una gran responsabilitat. Una **responsabilitat** que va **molt més enllà dels seus respectius partits polítics**. Una responsabilitat **HISTÒRICA, DE PAÍS.**

De la mateixa manera, també ho són de conscients, també senten aquesta responsabilitat, els **135 diputats i diputades** que finalment hauran de **votar** el text definitiu del nou Estatut.

Estem convençuts doncs, que de la seva tasca, en sortirà el millor text possible per a què els Governos d'ara i del futur, tinguin les màximes facilitats per a fer del nostre un país on puguem viure millor, on puguem ser més lliures.

En aquest sentit, com va succeir fa 25 anys, com avui recordem, la **tasca dels ponents i la visió dels diferents partits** que conformen l'arc parlamentari català és molt important.

Però és **imprescindible, absolutament imprescindible**, el **suport de la ciutadania** de Catalunya; molt més encara que fa 25 anys, quan el sí es va imposar aclapadorament el no, però **la participació no fou plena**. Sense la **participació i la implicació de la ciutadania**, la qualitat democràtica se'n ressent, es debilita el país.

I al seu torn, amb la seva participació i implicació, amb la seva voluntat, no hi ha possibilitat de bloquejar les nostres llibertats. El país en surt reforçat.

Ja per acabar, permetin-me unes paraules de **Lluís Companys**, que fou **President de la Generalitat**, i també, **President del Parlament de Catalunya**.

“LES NOSTRES ASPIRACIONS, LES BASEM EN LA VOLUNTAT, PERQUÈ SÓN PROFUNDAMENT DEMOCRÀTIQUES, LLIBERALS I UNIVERSALISTES, I PERQUÈ ENTENEM QUE NOMÉS EL CONSENTIMENT ÉS FONT LEGÍTIMA DE PODER”.

Les seves paraules feien referència a **l'Estatut del 1932**, però podrien referir-se al nou Estatut, o a **qualsevol exercici de voluntat democràtica dels pobles**.

Són les **paraules d'un poble** que simplement **demana exercir el dret a escollir el seu futur amb llibertat**, amb la lliure voluntat de la ciutadania **expressada en referèndum, com ara fa 25 anys**.

Moltes gràcies.